

SAĞLIKLI VE HASTA ÇOCUK EBEVEYNLERİNE EĞİTİMLER

Editörler

Ayfer AÇIKGÖZ

Suzan YILDIZ

Yardımcı Editörler

Merve ÇAKIRLI

Deniz YİĞİT

© Copyright 2021

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-625-8430-48-6

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Kitap Adı

Sağlıklı ve Hasta Çocuk
Ebeveynlerine Eğitimler

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Kapak Tasarımı

İpek AÇIKGÖZ

Editörler

Ayfer AÇIKGÖZ

ORCID iD: 0000-0002-3803-9678

Suzan YILDIZ

ORCID iD: 0000-0002-2528-2185

Yrd. Editörler

Merve ÇAKIRLI

ORCID iD: 0000-0003-0363-4642

Deniz YİĞİT

ORCID iD: 0000-0001-5627-7963

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

EDU002000

DOI

10.37609/akya.963

UYARI

Bu üründe yer alan bilgiler sadece lisanslı tıbbi çalışanlar için kaynak olarak sunulmuştur. Herhangi bir konuda profesyonel tıbbi danışmanlık veya tıbbi tanı amacıyla kullanılmamalıdır. Akademisyen Kitabevi ve alıcı arasında herhangi bir şekilde doktor-hasta, terapist-hasta ve/veya başka bir sağlık sunum hizmeti ilişkisi oluşturmaz. Bu ürün profesyonel tıbbi kararların eşleniği veya yedeği değildir. Akademisyen Kitabevi ve bağlı şirketleri, yazarları, katılımcıları, partnerleri ve sponsorları ürün bilgilerine dayalı olarak yapılan bütün uygulamalardan doğan, insanlarda ve ihazlarda yaralanma ve/veya hasarlardan sorumlu değildir.

İlaçların veya başka kimyasalların reçete edildiği durumlarda, tavsiye edilen dozunu, ilacın uygulanacak süresi, yöntemi ve kontraendikasyonlarını belirlemek için, okuyucuya üretici tarafından her ilaca dair sunulan güncel ürün bilgisini kontrol etmesi tavsiye edilmektedir. Dozun ve hasta için en uygun tedavinin belirlenmesi, tedavi eden hekimin hastaya dair bilgi ve tecrübelerine dayanak oluşturmaları, hekimin kendi sorumluluğundadır.

Akademisyen Kitabevi, üçüncü bir taraf tarafından yapılan ürüne dair değişiklikler, tekrar paketlemeler ve özelleştirmelerden sorumlu değildir.

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A Yenışehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

ÖNSÖZ

Çocuklar genellikle yaşına paralel gelişme gösterdiğinden, sağlıklı olduğunda bile temel gereksinimlerinin karşılanması için bir yetişkine ihtiyaç duymaktadır. Kendi sağlık sorumluluğunu da belli bir yere kadar alabilmektedir. Bu nedenle çocuk sağlığı denildiğinde ebeveyn ve çocuk birbirinden ayrı düşünülemez.

Ebeveynlerin çocuk bakımı konusunda olumlu sağlık davranışlarını yerine getirebilmesi, hastalık durumunda sorunlarla başa çıkabilmesi için temel bilgi ve beceriye sahip olması gerekmektedir. Bu beceriyi sağlamanın yolu ise eğitimidir. Bireylerin tanı, tedavi ve bakım sürecinde en sık karşılaştığı kişilerden biri olan hemşireye eğitim konusunda önemli bir rol düşmektedir. Literatürde de bu konu ile ilgili yapılmış pek çok çalışmanın yer aldığı ve verilen eğitimlerin sonucunda olumlu bulgular elde edildiği görülmüştür.

Bizler, bu kitapta yüksek lisans ve doktora tez çalışmaları kapsamında büyük emeklerle hazırlanmış, zaman içinde bir kenarda kalmış eğitimleri daha fazla kişinin yararlanması için bir araya getirmeyi amaçladık. Bu çalışma ile hasta çocukların, ebeveynlerin, hemşirelerin ve hemşirelik öğrencilerinin yararlanabilecekleri bir ürünü hep birlikte ortaya çıkarmanın heyecanını yaşıyoruz. Bu heyecanı bizlerle paylaşan tüm bölüm yazarlarımıza teşekkürlerimizi sunarız.

Ebeveynlere Yönelik Hazırlanmış Eğitimlerin yer aldığı bu kitapta çeşitli hastalıkları ve sosyal konuları içeren 20 bölüm bulunmaktadır.

Kitabın tüm ebeveynler için anlaşılır ve yararlı bir kaynak olması dileğiyle...
Saygılarımızla.

Editörler

Doç. Dr. Ayfer AÇIKGÖZ

Prof. Dr. Suzan YILDIZ

Editör Yardımcıları

Araş. Gör. Merve ÇAKIRLI

Araş. Gör. Deniz YİĞİT

İÇİNDEKİLER

1. Bölüm	Epilepsi ile Yaşam.....	1
	<i>Fatma Dilek TURAN</i>	
	<i>Ayşegül İŞLER DALGIÇ</i>	
2. Bölüm	Epilepside Çocuğunuzun Güvenliğini Nasıl Sağlayabilirsiniz?	23
	<i>Meryem ZARARSIZ TEKATLI</i>	
	<i>Hacer ÇETİN</i>	
	<i>Çetin OKUYAZ</i>	
3. Bölüm	Astımlı Çocukla Yaşamak.....	41
	<i>Gülçin BOZKURT</i>	
	<i>Suzan YILDIZ</i>	
4. Bölüm	Astımlı Çocuğu Korumak.....	57
	<i>Özlem KAÇKİN</i>	
	<i>Selma KAHRAMAN</i>	
5. Bölüm	Lösemi Hastası Çocuk Ebeveynlerinin Çocuğun Bakımına İlişkin Eğitimi	75
	<i>Zeynep ARSLAN</i>	
	<i>Rana YİĞİT</i>	
6. Bölüm	Yeni Kansere Tanısı Almış Çocukların Ebeveynlerine Yönelik Eğitim Programı	95
	<i>Münevver ERKUL</i>	
	<i>Emine EFE</i>	

7. Bölüm	Oral Mukozitte (Ağız içi Yaralarda) Temel Ağız Bakımı	117
	<i>Serap ÖZDEMİR</i>	
	<i>Bülent ZÜLFİKAR</i>	
8. Bölüm	Orak Hücreli Anemi Tanısı Olan Çocuklarda Ağrı Krizini Önlemek için Kullanılan İlaç Dışı Yöntemler	133
	<i>Fatima Elzahra AMİN</i>	
	<i>Emine EFE</i>	
9. Bölüm	Kistik Fibrozisli Çocuk Hastanın Bakımı	141
	<i>Hatice DÖNMEZ</i>	
	<i>Fatma TAŞ ARSLAN</i>	
10. Bölüm	Ebeveynlere Yönelik Sağlıklı Yaşam Biyimi Davranışları Eğitimi	169
	<i>Sümeyye KAYA KOCAGİL</i>	
	<i>Rana YİĞİT</i>	
11. Bölüm	Otizm ve Otizmde Beslenme	191
	<i>Gülay BAKLA</i>	
	<i>Behice EKİCİ</i>	
12. Bölüm	Erken Ergenlik Aile Rehberi	203
	<i>Mukaddes TURAN MİRAL</i>	
	<i>Nevin HOTUN ŞAHİN</i>	
13. Bölüm	Fazla Kilolu ve Şişman Ergenlerin Kilo Yönetiminde Ebeveyn Desteği	217
	<i>Selmin KÖSE</i>	
	<i>Suzan YILDIZ</i>	

14. Bölüm Gastrostomisi Olan Çocukların Bakımı229*Derya SULUHAN**Dilek YILDIZ***15. Bölüm Çocukları Ameliyat Olacak Ailelere Öneriler251***Esra TURALBÜYÜK**Bahire ZEHRA BOLIŞIK***16. Bölüm Sünnet Operasyonu Planlanan Çocuğun Bakımı.....259***Fahriye PAZARCIKCI**Emine EFE***17. Bölüm Hipospadiaslı Çocuklarda Bakım277***Selda BAYCULAR**Gülzade UYSAL***18. Bölüm Süt Çocuğunun Banyosu289***Gülçin AŞUT**Duygu GÖZEN***19. Bölüm Çocuklarda Beden Güvenliği ve Koruma
Becerilerinin Öğretimi.....301***Duygu KEMER**Ayşegül İŞLER DALGIÇ***20. Bölüm Çocukları Ev Kazalarından Koruma317***Yasemin YILDIZ ŞAHİN**Hacer ÇETİN*

YAZARLAR

Uzm. Hem. Fatima Elzahra AMİN
Ministere de la Sante Publique Sous-
Direction de la pharmacopée
ORCID iD: 0000-0002-0533-9551

Uzm. Hem. Zeynep ARSLAN
Çukurova Üniversitesi Balcalı Hastanesi
Ameliyathane
ORCID iD: 0000-0002-0508-9660

Öğr. Gör. Gülçin AŞUT
İğdır Üniversitesi Sağlık Hizmetleri
Meslek Yüksekokulu
ORCID iD: 0000-0002-8802-6381

Uzm. Hem. Gülay BAKLA
ORCID iD: 0000-0001-8343-7643

Hem. Selda BAYCULAR
İstanbul Üniversitesi, Cerrahpaşa Tıp
Fakültesi Hastanesi
ORCID iD: 0000-0001-5879-6839

Prof. Dr. Gülçin BOZKURT
İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Sağlık
Bilimleri Fakültesi
ORCID iD: 0000-0002-8528-2232

Prof. Dr. Hacer ÇETİN
Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi,
Çocuk Sağlık ve Hastanesi Hemşireliği AD.
ORCID iD: 0000-0002-3492-9307

Dr. Öğr. Üyesi Hatice DÖNMEZ
Necmettin Erbakan Üniversitesi
Seydişehir Sağlık Bilimleri Fakültesi Çocuk
Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği AD.
ORCID iD: 0000-0001-7041-7416

Prof. Dr. Emine EFE
Akdeniz Üniversitesi, Hemşirelik
Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları
Hemşireliği AD.
ORCID iD: 0000-0002-6569-2365

Dr. Öğr. Üyesi Behice EKİCİ
Maltepe Üniversitesi, Hemşirelik
Yüksekokulu
ORCID iD: 0000-0002-2851-2345

Dr. Münevver ERKUL
Akdeniz Üniversitesi Hastanesi, Çocuk
Hematoloji Onkoloji Kliniği
ORCID iD: 0000-0003-1904-7354

Prof. Dr. Duygu GÖZEN

İstanbul Üniversitesi – Cerrahpaşa,
Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD.
ORCID iD: 0000-0001-9272-3561

Prof. Dr. Ayşegül İŞLER DALGIÇ

Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi,
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği
AD.
ORCID iD: 0000-0001-8448-0483

Arş. Gör. Özlem KAÇKIN

İstanbul Üniversitesi- Cerrahpaşa,
Florence Nightingale Hemşirelik
Fakültesi, Ruh Sağlığı ve Psikiyatri
Hemşireliği AD.
ORCID iD: 0000-0003-1720-0343

Doç. Dr. Selma KAHRAMAN

Harran Üniversitesi, Sağlık Bilimleri
Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Halk Sağlığı
Hemşireliği AD.
ORCID iD: 0000-0002-4486-6629

Arş. Gör. Sümeyye KAYA KOCAGİL

Mersin Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi
ORCID iD: 0000-0002-5782-6992

Dr. Öğr. Üyesi Duygu KEMER

Harran Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları
Hemşireliği AD.
ORCID iD: 0000-0001-9272-3561

Doç. Dr. Selmin KÖSE

Biruni Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Fakültesi Hemşirelik Bölümü
ORCID iD: 0000-0003-4958-6228

Prof. Dr. Çetin OKUYAZ

Mersin Üniversitesi, Tıp Fakültesi Çocuk
Sağlık ve Hastalıkları AD.
ORCID iD: 0000-0001-6391-254X

Prof. Dr. Nevin HOTUN ŞAHİN

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Florence
Nightingale Hemşirelik Fakültesi
ORCID iD: 0000-0002-6845-2690

Öğr. Gör. Dr. Serap ÖZDEMİR

Kilis 7 Aralık Üniversitesi Yusuf Şerefoğlu
Sağlık Bilimleri Fakültesi Çocuk Sağlığı ve
Hastalıkları Hemşireliği AD.
ORCID iD:0000-0003-4589-7264

Dr. Öğr. Üyesi Fahriye PAZARCIKCI

Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi,
Uzaktan Eğitim Meslek Yüksekokulu, Tıbbi
Hizmetler ve Teknikleri Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-3249-299X

Dr. Öğr. Üyesi Derya SULUHAN

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane
Hemşirelik Fakültesi Çocuk Sağlığı ve
Hastalıkları Hemşireliği AD.
ORCID iD:0000-0002-7358-7266

Prof. Dr. Fatma TAŞ ARSLAN

Selçuk Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi
Çocuk Sağlığı Ve Hastalıkları Hemşireliği
AD.
ORCID iD: 0000-0001-5584-6933

Dr. Öğr. Üyesi Esra TURALBÜYÜK

On Dokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık
Bilimleri Fakültesi
ORCID iD: 0000-0001-8855-8460

Arş. Gör. Dr. Fatma Dilek TURAN

Aksaray Üniversitesi Sağlık Bilimleri
Fakültesi, Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları
Hemşireliği AD.
ORCID iD: 0000-0001-6130-6896

**Dr. Öğr. Üyesi Mukaddes TURAN
MİRAL**

İstanbul Kültür Üniversitesi Sağlık
Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-0696-8923

Doç. Dr. Gülzade UYSAL

İstanbul Okan Üniversitesi, Sağlık Bilimleri
Fakültesi, Hemşirelik Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-1019-852X

Prof. Dr. Dilek YILDIZ

Sağlık Bilimleri Üniversitesi Gülhane
Hemşirelik Fakültesi
ORCID iD: 0000-0001-8757-4493

Prof. Dr. Suzan YILDIZ

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa,
Florence Nightingale Hemşirelik Fakültesi
ORCID iD: 0000-0002-2528-2185

Uzm. Hem. Yasemin YILDIZ ŞAHİN

Mersin Şehir Eğitim ve Araştırma
Hastanesi, Yetişkin Acil Servisi
ORCID iD: 0000-0001-6517-4392

Prof. Dr. Rana YİĞİT

Mersin Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği
AD.
ORCID iD: 0000-0002-6832-3565

**Uzm. Hem. Meryem ZARARSIZ TE-
KATLI**

Adana Şehir Hastanesi
ORCID iD: 0000-0002-5460-9685

Dr. Öğr. Üyesi Bahire ZEHRA BOLIŞIK

İSTÜN Sağlık Bilimleri Fakültesi
ORCID iD: 0000-0001-6031-291X

Prof. Dr. Bülent ZÜLFİKAR

İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa,
Cerrahpaşa Tıp Fakültesi
ORCID iD: 0000-0002-7586-6939

